

57. ALAY ÇANAKKALE VEFA YÜRÜYÜŞÜ

Bilgilendirme
Kılavuzu

#BirÖlupBinDiriliriz

@GSBgenclikproje

@GSBgenclikproje

İçindekiler

Dur Yolcu	3
Şehitlikler Haritası	4
Çanakkale Müdafası ve 57. Alay	6
Çanakkale Şehitlerine Şiiri	8
Mustafa Kemal Atatürk ve Conkbayırı Notları	11
Mezun Vermeyen Bazı Liseler	13
Çocuk Askerler	13
Hey 15'li Türküsü'nün Hikayesi.....	14
Çanakkale Türküsü'nün Hikayesi	17
1 Ayet 1 Hadis.....	20
Çanakkale Savaşında Bir Bakkalın Verisiye Defterindeki Not	21
Bedeli Çanakkale'de Ödendi.....	24
57. Alay Vefa Yürüyüşü'nün Amaç ve Kapsamı	27
57. Alay Vefa Yürüyüşü ile İlgili Merak Ettikleriniz.....	29
Organizasyonla ilgili İletişim Numaraları	38
Acil telefonlar.....	38
Kaynakça	39

Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
 Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
 Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
 Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda
 Gördüğün bu tümsek Anadolu'nda,
 İstiklal uğrunda, namus yolunda
 Can veren Mehmed'in yattığı yerdir.

Bu tümsek, koparken büyük zelzele,
 Son vatan parçası geçerken ele,
 Mehmed'in düşmanı boğduğu sele
 Mübarek kanını kattığı yerdir.

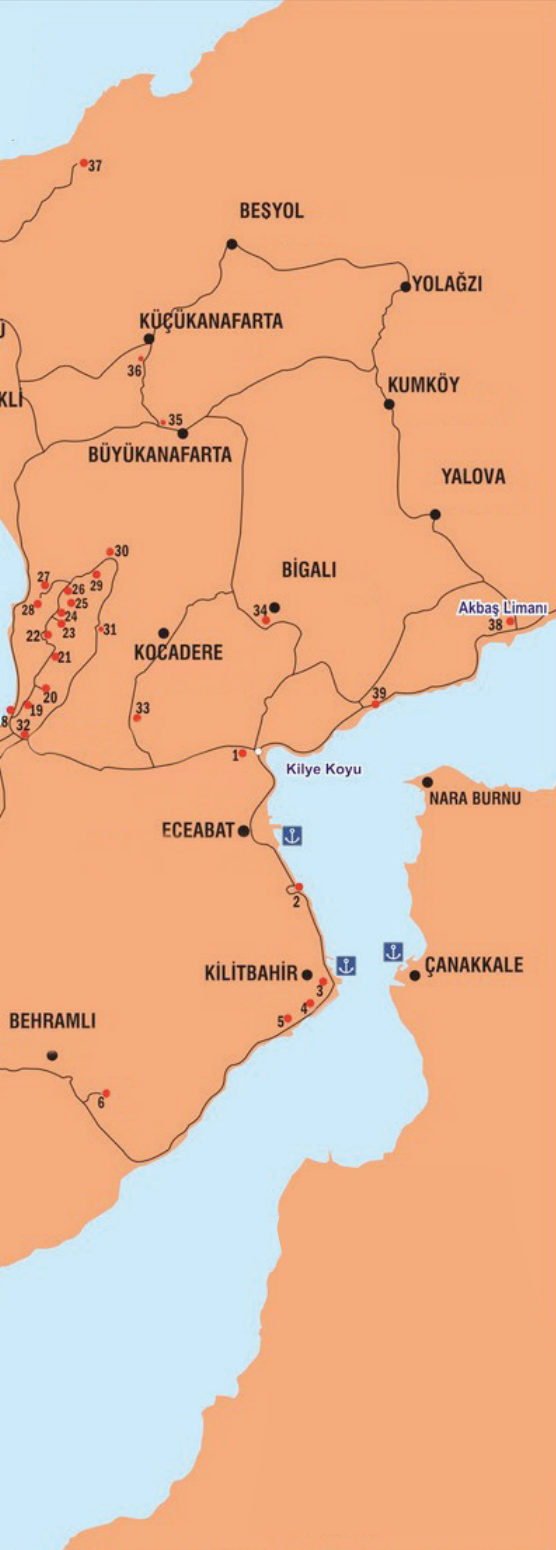
Düşün ki, haşrolan kan, kemik, etin
 Yaptığı bu tümsek, amansız, çetin
 Bir harbin sonunda bütün milletin
 Hürriyet zevkini tattığı yerdir.

Necmettin Halil Onan

Şehitlikler Haritası

- 1- Ana Tanıtım Merkezi
- 2- Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı, Çamburnu Sosyal Tesisleri ve Çamburnu Kalesi
- 3- Kilitbahir Köyü, Kilitbahir Kalesi ve Namazgah Tabyası
- 4- Mecidiye Tabyası, Şehitliği ve Seyid Onbaşı Anıtı
- 5- Havuzlar Şehitliği ve Anıtı
- 6- Soğanlıdere Şehitliği ve Anıtı
- 7- Şahindere Şehitliği ve Anıtı
- 8- Alçıtepe Bakı Terası ve Fevzi Çakmak Anıtı
- 9- Kaymakam (Yarbay) Hasan Bey Şehitliği
- 10- Şehitler Abidesi, Morto Koyu Ziyaretçi Dinlenme Noktası
- 11- İlk Şehitler Anıtı ve Seddülbahir Kalesi
- 12- Yahya Çavuş Şehitliği ve Ertuğrul Tabyası
- 13- Son Ok Anıtı
- 14- Zığındere Sargıyeri Şehitliği
- 15- Zığındere Şehitliği ve Nuri Yamut Anıtı
- 16- Sarıtepe Şehitliği
- 17- Gözetleme Tepe Şehitliği
- 18- Eski Jandarma İskelesi Ziyaretçi Dinlenme Noktası
- 19- Mehmetçiğe Saygı Anıtı
- 20- Karayörük Deresi Şehitliği
- 21- Kanlı Sırt Yazıtları
- 22- Kırmızı Sırt, 125. Alay Siperleri ve Tüneller
- 23- Yarbay Hüseyin Avni Bey Mezarı ve Çataldere Şehitliği
- 24- Bomba Sırtı ve 27. Alay Siperleri
- 25- Kesikdere Şehitliği
- 26- 57. Alay Şehitliği
- 27- Mehmet Çavuş Anıtı
- 28- Arıburnu Yarıları, Cesaret Tepe ve Korku Deresi
- 29- Şehit Orman Bölge Müdürü Talat Göktepe Anıtı
- 30- Mehmetçik Parkı, Conkbayırı ve Atatürk Anıtı
- 31- Kemal Yeri Yazıtı
- 32- Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi
- 33- Kocadere Hastahane Şehitliği
- 34- Bigalı Köyü Atatürk Evi (Müze)
- 35- B. Anafarta Şehitliği
- 36- K. Anafarta Topları
- 37- Kireçtepe Jandarma Şehitliği
- 38- Akbaş Şehitliği
- 39- Bigalı Kalesi

Hüseyin Avni Bey (57. Alay Komutanı)

Çanakkale Müdafaası ve 57. Alay

“Kahramanlar Savaşı” olarak Türk ve Dünya Tarihine geçen bu cephe savaşında, yaklaşık bir milyona yakın verilen kayıpla birlikte çarpışmaların şiddetine bakıldığında, insanlık tarihinin şahit olduğu en büyük savaşlardan biri olduğu unutulmamalıdır.

57. Alay

19.Piyade Tümenine bağlı üç alaydan biri olarak Tekirdağ Yarçeşme mevkiinde 1 Şubat 1915 tarihinde konuşlandırılan 57. Alay'ın Komutanı Hüseyin Avni Bey'dir. 22 Şubat 1915 tarihinde törenle sancağı verilen 57. Alay, 23 Şubat 1915 tarihinde Çanak-kale'ye doğru yola çıkarak 25 Şubat 1915'te Eceabat'a, sonrasında ise genel ihtiyat (yedek) olarak 26 Mart 1915'te Bigalı Köyü'ne intikal etmiştir. Bu tarihten 24 Nisan 1915 tarihine kadar bizzat Yarbay Mustafa Kemal ve Binbaşı Hüseyin Avni Bey tarafından sürekli eğitime tabi tutulan 57. Alay, Bigalı Köyü bölgesinde tatbikatlar yapmıştır. 25 Nisan 1915 sabahı düşman çıkarmasını haber alır almaz Conkbayırı'na hareket etmiştir. 57. Alay'ın Conkbayırı'na hareket eden üç taburu ve bir dağ bataryasını oluşturan yaklaşık 3000 subay ve askeri, Conkbayırında kendisinden yaklaşık 6 kat daha büyük bir düşman gücüne karşı taarruza geçmiştir. Büyük bir kısmı bu taarruzda şehit olmuş, ancak çıkarmayı durdurmuş ve düşman unsurlarının hedeflerine ulaşmasına canları pahasına engel olmuştur. Taarruzun ilk on gününde mevcudunun üçte ikisini kaybeden 57. Alay, savaş ortalarında takviye edilmiştir. 13 Ağustos 1915'te Alay Komutanı olan Hüseyin Avni Bey kargâha düşen bir top mermisi yüzünden şehit olmuştur. Göstermiş olduğu büyük kahramanlıkla dünya tarihine geçen 57. Alay; milletimizin inancını, savaş gücünü, kuvvet ve kudretini bütün dünyaya bir kez daha ispat etmiştir.

Çanakkale Şehitlerine Şiiri

Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
 En kesif orduların yükleniyor dördü beşi.
 Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya
 Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
 Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
 Nerde gösterdiği vahşetle 'Bu bir Avrupalı'
 Dedirir yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
 Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!
 Eski Dünyâ, yeni Dünyâ, bütün akvâm-ı beşer,
 Kaynıyor kum gibi, mahşer mi, hakikat
 mahşer.

Yedi iklimi cihânın duruyor karşında,
 Ostralya'yla beraber bakıyorsun: Kanada!
 Çehreler başka, lisanlar, deriler rengârenk:
 Sâde bir hâdisе var ortada: Vahşetler denk.
 Kimi Hindû, kimi yamyam, kimi bilmem ne
 belâ...

Hani, tâuna da züldür bu rezil istilâ!
 Ah o yirminci asır yok mu, o mahlûk-i asil,
 Ne kadar gözdesi mevcûd ise hakkıyla, sefil,
 Kustu Mehmedciğin aylarca durup karşısına;
 Döktü karnındaki esrârı hayâsızcasına.
 Maske yırtılmasa hâlâ bize âfetti o yüz...
 Medeniyet denilen kahbe, hakikat, yüz­süz.

Sonra mel'undaki tahribe müvekkel esbâb,
Öyle müdhiş ki: Eder her biri bir mülkü harâb.

Öteden sâikalar parçalıyor âfâkı;
Beriden zelzeleler kaldırıyor a'mâkı;
Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam,
Atılan her lağamın yaktığı: Yüzlerce adam.
Ölüm indirmedi gökleri, ölü püskürmedi yer;
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkaaz-ı beşer..
Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak,
el, ayak,
Boşanır sırtlara vâdilere, sağnak sağnak.
Saçıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller,
Yıldırım yayılımı tûfanlar, alevden seller.
Veriyor yangını, durmuş da açık sinelere,
Sürü halinde gezerken sayısız teyyâre.
Top tüfekten daha sık, gülle yağın mermiler..
Kahraman orduyu seyret ki bu tehlide güler!
Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
Alınır kal'â mı göğsündeki kat kat iman?
Hangi kuvvet onu, hâşâ, edecek kahrına râm?
Çünkü te'sis-i İlahi o metin istihkâm.

Sarılr, indirilir mevki-i müstahkemler,
Beşerin azmini tevkif edemez sun'-i beşer;
Bu göğüslerse Hudâ'nın ebedi serhaddi;
'O benim sun'-i bedi'im, onu çiğnetme' dedi.
Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmusunu, çiğnetmiyecek.
Şühedâ gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar..
O, rükû olmasa, dünyâda eğilmez başlar,
Vurulup tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,
Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!
Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.
Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor tevhidi...

Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi.
 Sana dar gelmiyecek makberi kimler kazsın?
 'Gömelim gel seni tarihe' desem, sığmazsın.
 Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitâb...
 Seni ancak ebediyyetler eder istiâb.
 'Bu, taşındır' diyerek Kâ'be'yi diksem başına;
 Ruhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;
 Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ namıyla,
 Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmıyla;
 Ebr-i nîsânı açık türbene çatsam da tavan,
 Yedi kandilli Süreyyâ'yı uzatsam oradan;
 Sen bu âvizenin altında, bürünmüş kanına,
 Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,
 Türbedârın gibi tâ fecre kadar bekletsem;
 Gündüzün fecr ile âvizeni lebriz etsem;
 Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
 Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.
 Sen ki, son ehl-i salibin kırarak savletini,
 Şarkın en sevgili sultânı Salâhaddin'i,
 Kılıç Arslan gibi iclâline ettin hayran...
 Sen ki, İslam'ı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,
 O demir çenberi göğsünde kırıp parçaladın;
 Sen ki, rûhunla beraber gezer ecrâmı adın;
 Sen ki, a'sâra gömülse taşacaksın... Heyhât,
 Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât...
 Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
 Sana âğûşunu açmış duruyor Peygamber.

Mustafa Kemal Atatürk ve Conkbayırı Notları

“Bombasırtı Olayı” (14 Mayıs 1915) çok önemli ve dünya harp tarihinde eşine rastlanması mümkün olmayan bir hadisedir. Karşılıklı siperler arasındaki mesafe 8 metre, yani ölüm muhakkak. Birinci siperdekilerin hiç birisi kurtulmamacasına şehit düşüyor. İkinci siperdekiler yıldırım gibi onların yerine gidiyor. Fakat ne kadar imrenilecek bir soğukkanlılık ve tevekkülle biliyor musunuz. Bomba, şarapnel, kurşun yağmuru altında öleni

görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor ve en ufak bir çekinme bile göstermiyor. Sarsılma yok, okuma bilenler Kur'an-ı Kerim okuyor ve Cennete gitmeye hazırlanıyor. Bilmeyenler ise, Kelime-i Şahadet getiriyor ve ezan okuyarak yürüyorlar. Sıcak cehennem gibi kaynıyor. 20 düşmana karşı her siperde bir nefer süngü ile çarpışıyor. Ölüyor, öldürüyor. İşte bu Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren, dünyanın hiç bir askerinde bulunmayan, tebrike değer bir örnektir. Emin olmalısınız ki Çanakkale muharebelerini kazandıran bu yüksek ruhtur.

Albay Mustafa Kemal, zaferle çıkacağı Çanakkale Savaşı'nda silah arkadaşlarıyla... (7 Eylül 1915); (Soldan Birinci Binbaşı İzzeddin (Çalışlar), ikinci Yüzbaşı Tefrik (bıyıkhoğlu), üçüncü Yüzbaşı Cevdet, dördüncü Mustafa Kemal, Beşinci Doktor Yarbay Hüseyin, altıncı Yüzbaşı Saim, yedinci Yüzbaşı Neşet (Çopur)

Mezun Vermeyen Bazı Liseler

Çanakkale ve İstiklal Savaşı'na katılan çok sayıda çocuk vatan savunmasında kahramanlık örnekleri sergiledi. Öyle ki bütün öğrencileri şehit düşen Galatasaray, Konya, Erzurum ve İzmir liseleri 1915'te tek bir mezun veremedi.

Çocuk Askerler

Çanakkale ve İstiklal Savaşı'na katılan çok sayıda çocuk, vatan savunmasında destan niteliğinde kahramanlık örnekleri sergileyerek, "meçhul çocuk askerler" olarak Türk tarihinde yerini aldı.

Hey 15'li Türküsü'nün Hikayesi

Çanakkale Cephesi, sanki bir ölüm değirmeni gibiydi; tükettiği insanlar haddi hesabı aşmasına ve İngiliz generali Aspinall-Oglander'in "Gelibolu'daki kanlı muharebeler, Türk ordusunun çiçeğini bitirmiştir," tespitinde ifadesini bulan -gerçekten de İngilizler şehit olan gençlerimizi, "çiçeğin tomurcuğu" ve "vakti gelmeden solan gül goncası"na benzetiyorlardı- koskoca bir eğitilmiş genç nesli yutmasına rağmen bir türlü doymak bilmiyordu.

O kadar ki cephede meydana gelen boşlukları doldurmak için, diğer cephelerden asker getirilemediğinden, en yakın çevreden başlayarak, 15 yaşın üstündeki eli silah tutan bütün gençlerin dahi, gönüllü olup olmadığına bakılmaksızın, Çanakkale'ye sevk edilmeleri alışılmış normal bir hadise haline gelmişti.

O günler, köyde, kasabada erkeğin kalmadığı, gücü kuvveti ve boyu posu yerinde olan herkesin asker olduğu ya da asker olmak zorunda kaldığı kara günlerdi.

Birinci Dünya Savaşı'nda, Osmanlı ordusunda insan kaybı öyle bir noktaya varmıştı ki Harbiye Nezareti, harp bütün hızıyla sürerken askerleri birkaç günlüğüne de olsa memleket iznine göndermeye gayret etmişti.

Çanakkale Savaşı sırasında, İtilaf Devletlerinin Nisan 1915'ten itibaren kara çıkartmasına başlamalarıyla birlikte cephede takviye kuvvetlere ihtiyaç hâsıl olunca Sultan V. Mehmed Reşad 14 Mayıs 1331'de (27 Mayıs 1915) bir irade (emir) yayınlayarak, yukarıda sözünü ettiğimiz Askeri Mükellefiyet Kanunu'nda değişiklik yapmak ve lise talebelerini de cepheye çağırarak zorunda kalmıştı.

Sultan Reşad, yayınladığı iradede, Mükellefiyet Kanunu'nun 42. Maddesine ek olarak hazırlanan "kâtib-i sultaniye 10. sınıf müdaviimine mütedair (devam edenlere dair)" başlıklı fıkra hakkında şöyle geçici bir düzenleme yapma yoluna gitmişti:

"Madde 1: Mükellefiyet-i Askeriye Kanunu Muvakkatinin (geçici kanununun) 42. Maddesindeki fıkra atıye (geleceğe) tezyil (ertelenmiş) olunmuştur. Muayene-i intihaiye esnasında (muayene sonucunda) mekatib-i sultaniyenin (sultani mekteplerinin) onuncu sınıflarında bulunanlar da hizmet-i makzura (zikri edilen hizmet) hakkına nail olacaktır."

Sultan V. Mehmed Reşad'ın iradesinden sonra Harbiye Nezareti de bir tebliğ yayınlayarak, 1314 (1896) doğumluların (yani 19 yaşındakilerin) henüz askerlik hizmetine çağrılmamışları ile 1315 (1897) doğumluların, bedenleri gelişmiş, harbe elverişli ve silah kullanmaya kabili-

yetli olanlarından müsait bulunanların da kıtalara teslim olmalarını istemişti.

Padişahın ve Harbiye Nezaretinin bu çağrısı üzerine, Balıkesir, Bursa, Kütahya, Manisa, Adapazarı, İzmir, Aydın, Muğla ve Konya'nın, tahsilleri ve hayatlarının henüz başındaki bu yeni yetme gençleri, vatanın kendilerinden beklediği yüce vazifeyi hakkıyla ifa etmek azim ve inancıyla silâhına koşacaklardı.

Ekseriyeti 15 ila 19 yaşında olan bu genç bahadırıların cepheye katılımları anısına Anadolu'da yakılan meşhur "Hey Onbeşli Onbeşli" adlı türküde de söz konusu durum çok acı ve dramatik bir dille anlatılmıştır. Burada sözü edilen "15'liler" 1315 doğumlulardır.

Yani 1 Haziran 1897 ile 22 Mayıs 1898 arasında doğan ve tam 18 yaşını doldurmuş olan gençlerdi. Türküde, bu 1315'li gençlerden şöyle bahsediliyordu:

Hey onbeşli onbeşli
Tokat yolları taşlı
Onbeşliler gidiyor
Kızların gözü yaşlı
Aslan yârim kız senin adın Hediye
Ben dolandım sen de dolan gel beriye
Fistan aldım endazesini onyediye
Gidiyom gidemiyom
Az doldur içemiyom
Sevdiğim pek gönüllü
Koyup da gidemiyom

Anonim

Çanakkale Türküsü'nün Hikayesi

Çanakkale türküsünün hikayesi bir mektuptan kaynak almaktadır. Bu mektuptan Emrullah Nutku'nun "Çanakkale Şanlı Tarihine Bir Bakış" adlı kitabında bahsedilmektedir.

Mektubun sahibi, kitabın yazarı Emrullah Nutku'nun kardeşi Seyfullah'tır. 1903 yılında doğan Seyfullah savaştan önceki dönemde Çanakkale Sultanisi adı verilen o dönemin lisesinde 1. sınıf öğrencisidir. Seyfullah'ın mektubu üzerinde 29 Eylül 1914 tarihi bulunmaktadır ve Çanakkale'den gönderdiği mektupta annesine seslenir.

Sevgili Anneciğim,

İki yıldır ayrı yaşadığımız bu hayat artık bitiyor. Sana ve aileme kavuşacağım için çok mutluyum.

Okulumuz artık hastane olacağı için bizi İstanbul'daki okullara göndereceklermiş. Öğretmenlerimizin büyük kısmı da askere gidiyor, üst dönemlerdeki ağabeylerimiz ise gönüllü olarak askere gideceklermiş. Türkçe öğretmenimiz bugün sınıfa geldi ancak çok durmadı, o da bize veda etti. Giderken bize vakti geldiğinde vatana yapılan hizmetin okulda verilen hizmetten daha kutsal olduğunu söyledi.

Kısa zaman önce sokaklardan askerler geçmeye başladı. "Çanakkale içinde Aynalı Çarşı, Anne ben gidiyom düşmana karşı" türküsünü söyleyerek yürüyorlar. Kimileri at sırtında kimileri develerle yol alıyorlar. Top arabaları ve mekkareler de onlara eşlik ediyor. Savaş çıkacağını söylediler. İngiliz ve Fransız gemilerinin boğazda dolaştığını duyduk. Gemiler buraları vuracakmış, ancak yakında İstanbul'a gideceğimiz için ben bunları göremeyeceğim. Oysa görmek isterdim. Sonunda size kavuşacağımı biliyorum.

Babamın ve siz anneciğimin ellerinden öperim, kardeşlerime selam ederim.

Oğlunuz Seyfullah.

Çanakkale Türküsü

Çanakkale içinde aynalı çarşı
 Ana ben gidiyom düşmana karşı, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale içinde bir uzun selvi
 Kimimiz nişanlı, kimimiz evli, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale içinde bir kırık testi
 Analar babalar ümidi kesti, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale üstünü duman bürüdü
 On üçüncü fırka harbe yürüdü, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale elinde toplar kuruldu
 Vay bizim uşaklar orda vuruldu, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale köprüsü dardır geçilmez
 Al kan olmuş suları bir tas içilmez, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale'den çıktım yan basa basa
 Ciğerlerim çürüdü kan kusa kusa, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale'den çıktım başım selamet
 Anafarta'ya varmadan koptu kıyamet,
 off, gençliğim eyvah!
 Çanakkale içinde vurdular beni
 Ölmeden mezara koydular beni, off,
 gençliğim eyvah!
 Çanakkale içinde sıra söğütler
 Altında yatıyor aslan yiğitler, off,
 gençliğim eyvah!

Anonim

“1 Ayet 1 Hadis”

Allah yolunda öldürülenlere “ölüler” demeyin. Hayır, onlar diridirler. Ancak siz bunu bilemezsiniz.

(Bakara 2/154)

Allah Rasûlü -sallâllâhu aleyhi ve sellem- buyurdular:

“Ümmetime ağır gelmeyecek olsaydı, hiçbir seriyeden geri kalmaz, hepsine katılırdım. Allah yolunda şehit olmak, sonra diriltilip tekrar şehit olmak yine diriltilip tekrar şehit olmak isterdim.”

(Buhârî, İman, 26; Müslim, İmâre, 103, 107)

Çanakkale Savaşında Bir Bakkalın Veresiye Defterindeki Not:

Bedeli Çanakkalede Şehit Kanıyla Ödenmiştir

Yıl 1915... Çanakkale’de kızılca kıyametin koptuğu günler... Aylardan Mayıs... Vefa Lisesi Fransızca Muallimi Ahmet Rıfki her günkü gibi mektepten içeri girer... Koridorlarda sessizlik hâkimdir... İlk dersi birinci sınıfadır ve aynı suskunluk o sınıfta da vardır... Talebeler başlarını önlerine eğmişler öylece sıralarında oturuyorlardır...

Selâm verir Ahmet Rıfki, ama çocuklar selâma bile karşılık vermezler!. Ahmet Rıfki iyice şaşırmıştır...

Arka sıralarda oturanlardan biri ayağa kalkarak; “Hocam, mahallemizde eli ayağı tutan abilerimiz Çanakkale’ye gönüllü gittiler ama siz hâlâ buradasınız! Biz de gitmek istiyoruz, fakat yaşımız tutmuyor, söyler misiniz bize, vatanımız elden giderse sizin verdiğiniz eğitim ne işe yarar?”

Ahmet Rıfki’nin konuşacak hâli yoktur! Çocuklar elbette haklıdır ve o an kararını verir... Kendisi de Çanakkale’ye gitmelidir, vatan için, Hak ve Hakikat için düşmanla çarpışmalıdır...

Yaşlı gözlerle sınıftan çıkar ve mektebin idaresine dilekçesini verir... Arkadaşlarıyla, talebeleriyle vedalaşır, evine gelir... Ahmet Rıfki’nin hayattaki tek varlığı yaşlı annesi Ayşe Hanım’dır ve Şehzadebaşı semtindeki evlerinde beraber oturmaktadırlar... Durumu annesine anlatır, ondan hakkını helâl etmesini ister...

Ardından mahallenin bakkalı, gün görmüş bir zat olan Selâhaddin Adil Efendiye uğrar ve şöyle der: “Selâhaddin Amca, Allahın izniyle vatanın bağına saplanmış olan düşman hançerini çıkartmaya gidiyorum... Senden isteğim, anamı iâşesiz bırakma!. Kısmetse dönüşte borcumu öderim!..”

Ahmet Rıfkı önce İstanbul’da kısa bir eğitim görür sonra da Çanakkale-Düztepe’deki birliğine bölük komutanı olarak gider... Çeşitli cephe ve siper savaşlarına katılır.. Ve 19 Aralık 1915 günü şehit olur...

Ahmet Rıfkı’nın şehitlik haberi kısa zamanda İstanbul’a ulaşır... Annesi haberi alır, çok üzülmesine rağmen imanı bütün bir hanım olduğundan hadiseyi tevekkülle karşılar.. Aklına, veresiye yiyecek aldığı bakkal gelir.. Bakkala gider ve “Selâhaddin Efendi, oğlum Çanakkale’de şehit düştü.. Şehitlik künyesi, eşyaları ve ikramiyesi bir heyetle bu sabah bana ulaştırıldı... Yedi aydır senden veresiye alırız, borcumuzu verelim de oğlum borçlu yatmasın” der...

Selâhaddin Efendi şöyle cevap verir; “Ayşe Hanım sen okuma yazma bilmezsin, okuma bilen bir yakınımı getir de hesabı o çıkarsın” Bunun üzerine Ayşe Hanım, komşusunun kızı Gülşah’la birlikte dükkâna gider.. Selâhaddin Adil Efendi, “Ahmet Rıfkı” bölümünü açarak veresiye defterini Gülşah’ın önüne koyar!..

Kız, defteri incelerken birden hıçkırıklarla ağlamaya başlar.. Bu duruma Ayşe Hanım ve dükkândaki diğer müşteriler de şaşırılmışlardır.. Gülşah’ın yanına gelirler.. Gülşah, onlara veresiye defterindeki kırmızı harflerle yazılmış satırları gösterir. Şöyle yazıyordur defterde;

**“Bu Hesap, Ahmet Rıfki’nın
Kaniyla Ödenmiştir, Vesselâm!..”**

O ana kadar hiç konuşmayan bakkal Selâhaddin Efendi, yaşlı gözlerle şu sözleri söyler: “Ahmet Rıfki, bu vatan uğruna canını feda etti.. Biz birkaç parça mal vermekten mi çekineceğiz? Katbekat helal olsun!.. Âlem-i berzahta İnşallah bizlere şefaatçi olur!..”

Selâhaddin Adil Efendi, asil bir insan, feraset sahibi bir esnaf ve iyi bir mümindir... Allah, Ahmet Rıfki’ya ve tüm şehitlerimize rahmet etsin...

Bedeli Çanakkale’de Ödendi

Türk milletinin kaderinin yeniden yazıldığı Çanakkale Savaşları, birçok kahramanlık hikayesi barındırıyor. 100 yıl sonra Çanakkale Zaferi’ne ait mektuplar, anılar... Savaşın hangi şartlarla kazanıldığını, Mehmetçiğin kahramanlıklarını anlatan belgeler.. Bunlardan biri de Asteğmen Mehmet Muzaffer’in kamyon lastiği almak için Yahudi tüccara verdiği sahte para...

Mehmet Muzaffer’in çini mürekkep ve boya ile bir gecede hazırladığı yüzlük kaima, bugün Kriminal Polis Laboratuvarı Daire Başkanlığındaki özel kasada özenle muhafaza ediliyor.

Asteğmen Mehmet Muzaffer, diğer cephelere asker ve malzeme sevkinde kullanılan araçların lastik ihtiyacı temin için karargâh tarafından İstanbul’a gönderilir.

Komutanlarının emri üzerine lastik almak üzere İstanbul’a gelen Mehmet Muzaffer, aradığı lastikleri Karaköy’de Yahudi bir tüccarda bulur. O yıllarda İstanbul’da otomobil ve kamyon nadir rastlanan vasıtalar ve lastikleri ise yok denecek kadar azdır. Yahudi tüccarla anlaşan Muzaffer, lastikler için ödenecek parayı almak üzere Erkan-ı Harbiye’ye gider.

Yazıyı okuyan Yarbay, “Ne alınacak ?” diye sorar. “Oto ve kamyon lastiği” deyince kızar: “Bak oğlum! Ben askerin ayağına postal, sırtına kaput alacak para bulamıyorum, sen otomobil lastiğinden bahsediyorsun. Hadi yürü git insanı günaha sokma. Para mara yok!”

Mehmet Muzaffer, Erkan-ı Harbiye’den çıkar. Beyazıt Meydanı’nda yürürken aklına bir çözüm gelir. Doğru Yahudi tüccarın yanına gider. Paranın sabaha hazır olacağını, gemiye yetiştirmek için lastikleri erkenden alacağını söyler.

1. Dünya Savaşı’nın başlarından itibaren çıkarılan ve karşılıklarının harpten sonra altın olarak ödeneceği yazılan “evrakı nakdiye”nin basımında kullanılan kağıdın aynısını Karaköy’de tedarik eden Mehmet Muzaffer, bütün gece çini mürekkebi ve boya ile 100 kaime taklit eder.

Kahraman asker, “Bedeli Dersaadet’te altın olarak tesviye olunacaktır” ibaresi yerine ise “Bedeli Çanakkale’de altın olarak tesviye olunacaktır” yazar. Mehmet Muzaffer, “yüzlük kaime”yi tüccara verir ve lastikler, Sirkeci’den Çanakkale’ye gidecek gemiye yüklenir. Birkaç gün sonra Yahudi tüccar elindeki parayı bozdurmak üzere Osmanlı Bankasına gider, paranın sahte olduğunu burada öğrenir.

Üstelik o dönemdeki en büyük kâğıt para ellilik kaimedir. Mehmet Muzaffer, bir gecede iki sahte para yapamayacağı için 50 kaimeye benzeterek yüzlük kaime yapar.

Yahudi tüccar olayı büyötmek istemez ama hikaye tüm İstanbul'a yayılır. Şehzade Abdülhalim Efendi, karşılığını vererek tüccardan parayı alır, zarif sedef kakmalı, içi kadife bir mücevher çekmesine yerleştir ve İstanbul Polis Okulu'ndaki Emniyet Müzesine hediye eder.

1970'e kadar burada sergilenen "evrakı nakdiye" halen Ankara Gölbaşı'ndaki Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü bünyesindeki Belge İnceleme Laboratuvarında koruma altında tutuluyor.

Kriminal polisi, özel bir odada çelik kasada tutulan bu paraya gözü gibi bakıyor. Mehmet Muzaffer teğmen rütbesiyle Gazze'de şehit düşer. Kahraman mehmetçik, geriye, savaşın yokluk içinde hangi şartlarda kazanıldığını gösteren ibretlik bir hatıra bırakır.

57. Alay Vefa Yürüyüşü'nün Amaç ve Kapsamı

1915 yılında Çanakkale Savaşları kara hareketinde kahramanlıklarıyla destanlaşan 57. Piyade Alayı şehitleri başta olmak üzere Çanakkale Şehitlerimizi anmak ve onları yad etmek için her yıl olduğu gibi bu yıl da 24-25 Nisan 2016'da vefa yürüyüşü düzenlenecektir. Programda; 2 gün boyunca şehitlik ziyaretleri, Kocadere Kamp Alanı etkinlikleri, "57. Alay Vefa Yürüyüşü" ve törenler yer alacaktır.

57. ALAY ÇANAKKALE VEFA YÜRÜYÜŞÜ

Merak
Ettikleriniz

1. Projeje kimler katılabilir?

18-29 yaş aralığında, yürüyüş engeli bulunmayan (6.1 kilometrelik yürüyüş yapılacaktır.) tüm gençler projeje katılabilecektir.

2. Projeje katılmak için herhangi bir ücret ödeyecek miyim?

Proje kapsamında ilinizden ayrılp tekrar geri dönünceye kadar hiçbir ücret ödemeceksiniz. Projeje ilişkin tüm ihtiyaçlar Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından karşılanacaktır.

3. Yolculuğa çıkmadan önce yanıma neler almalıyım?

57. Alay Vefa Yürüyüşü projesinin gerçekleştirileceği zaman aralığında gecenin soğuk olacağı ve arazi şartları göz önünde bulundurulduğunda; kalın ve rahat bir kıyafet yanında yürüyüş yolu için, toprak zemin ve patika yol şartlarına uygun spor ayakkabı tercih edilmelidir. Kişisel bakım ve temel ihtiyaçlar için (diş macunu, el ve ayak kremi, telefon şarj aleti vs.) gerekli malzemelerinizi yanınıza almanız uygun olacaktır. Alana girişinizde x-ray cihazlarıyla arama yapılacağı için yanınızda kesici, delici, yaralayıcı vs. hiçbir alet bulundurulmamalıdır.

4. Yolculuk esnasında yemek ihtiyacımı nasıl karşılayacağım?

Yemek ihtiyaçlarınız, yol harcırahınıza bağlı olarak Bakanlık tarafından karşılanacak olup sizden herhangi bir ücret talep edilmeyecektir.

5. Çanakkale programı neleri kapsıyor?

24 Nisan: Kilye Koyu'nda karşılama, Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi (ÇDTM) içerisinde bulunan 11 salonda simülasyon gösterimlerine katılma, Şehitlik ziyareti,

Kocadere Kamp Alanı etkinlik programı, Kocadere Kamp Alanında çadırda konaklama. **25 Nisan:** Sabah namazı ve yarma çorbası ikramı, Vefa Yürüyüşü, Abide Şehitlikteki kapanış programı, Şehitlik ziyaretleri ve illere dönüş.

24 NİSAN 2016	
09.00-19.00	GRUPLAR HALİNDE ÇANAKKALE'YE GELİŞ, ALAN KILAVUZLARI İLE ÇANAKKALE DESTANI TANITIM MERKEZİ VE ŞEHİTLİK ZİYARETLERİ
13.00-15.00	KOCADERE KAMP ALANINDA ÖĞLE YEMEĞİ
16.30-18.30	KOCADERE KAMP ALANINDA AKŞAM YEMEĞİ
19.00	KURAN-I KERİM TİLAVETİ
19.15	AÇIK HAVA KONFERANSI (PROF. DR. MEHMET ÇELİK)
20.00	İLAHİLER
20.15	TİYATRAL GÖSTERİ
21.00	BEKİR DEVELİ
21.15	KURAN-I KERİM TİLAVETİ
21.20	TEĞMEN İBRAHİM NACİ'NİN GÜNLÜĞÜ
21.45	BEKİR DEVELİ
22.00	GENÇ KAŞIFLER OTOBÜSÜ KATILIMCI ÇEKİLİŞİ
22.30	MEHTERAN GÖSTERİSİ
23.00	DİNLENME

25 NİSAN 2016 KOCADERE PROGRAMI	
05.00	KALKIŞ
05.30	SAYIN BAKANIMIZIN ALANA TEŞRİFLERİ VE GENÇLERE ÇORBA İKRAMINDA BULUNMALARI
05.45	ÇİFTE EZANIN OKUNMASI
05.50	NAMAZA HAZIRLIK
06.00	NAMAZ (GÜNEŞİN DOĞUMU: 06.14)
06.30	SAYIN BAKANIMIZIN YÜRÜYÜŞÜ BAŞLATMALARI

25 NİSAN 2016 CONKBAYIRI PROGRAMI	
08.00	CONKBAYIRI'NA VARİŞ
08.15	TÖREN BAŞLANGICI
08.20	İSTİKLAL MARŞI
08.25	ÇELENKLERİN KONULMASI
08.30	PROTOKOL KONUŞMASI
08.40	SAYIN BAKANIMIZIN GENÇLERE HİTABI
08.50	TEMSİLİ ALAY SANCAĞI DEVİR VE TESLİMİ
08.55	ASKERİ BANDO GÖSTERİSİ
09.15	TÖRENİN SONA ERMESİ

25 NİSAN 2016 ABİDE ŞEHİTLİĞİ KAPANIŞ PROGRAMI	
10.00	KUR'AN-I KERİM TİLAVETİ
10.15	İLAHİLER/KASİDELER
10.45	BEKİR DEVELİ
11.00	ÇANAKKALE DESTANI ŞİİRİNİN OKUNMASI
11.30	DUA VE KAPANIŞ
11.45	GENÇLERİN ALANDA FOTOĞRAF ÇEKİMİ
12.30-17.00	ŞEHİTLİK ZİYARETLERİ
17.00	İLLERE DÖNÜŞ

6. Çanakkale'ye ulaşınca beni kim, nerede karşılayacak?

Çanakkale'ye iliniz için belirlenen saate göre giriş yapacak, Bakanlık tarafından görevlendirilmiş personel ve alan kılavuzları Çanakkale-Gelibolu'da bulunan Kilye Koyu adı verilen alanda sizi karşılayacaktır.

7. Kilye Koyu'nda verilecek malzemeler nelerdir?

Kilye Koyu'nda her bir katılımcıya el bayrağı, sırt çantası, yağmurluk, şapka, mat, polar battaniye, harita, 57. Alay Flaması, 2 adet paket kek ve meyve suyu verilecektir.

8. Çanakkale’de karşılandıktan sonra neler yapacağım?

Kilye Koyu’nda aracınıza binen alan kılavuzu 2 gün boyunca size rehberlik edecektir. Bakanlık tarafından önceden belirlenmiş olan şehitlikler ve Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi (ÇDTM) simülasyon gösterimi, daha sonra konaklamanın yapılacağı Kocadere Kamp Alanına geçilecektir.

9. Şehitlikleri nasıl ziyaret edeceğim?

24-25 Nisan tarihlerinde Şehitlik ziyaretlerinde yığılmanın önüne geçilmesi amacıyla her otobüs için belirlenen giriş saatine uygun olarak alan kılavuzları gerekli yönlendirmeyi yapacaktır.

10. Kocadere Kamp Alanı neresidir?

Kocadere Kamp Alanı, 57. Alay Vefa Yürüyüşü’nün başlayacağı, konaklamanın yapılacağı, öğle ve akşam yemeklerinin yeneceği ve etkinliklerin yapılacağı alandır.

11. Kocadere Kamp Alanında ne gibi imkânlar bulunuyor?

Alanda; konaklama ve yemek çadırları, sahnenin bulunduğu etkinlik alanı, hatıra fotoğrafı çekme standı, kına standı, çay standı, bilgilendirme masası, sağlık merkezi, cep telefonu şarj üniteleri, lavabo ve tuvaletler bulunmaktadır.

12. Program süresince cep telefonumu nasıl şarj edebilirim?

Katılımcı gençler tüm elektronik aletlerini alanda kurulacak şarj çadırlarında şarj edebilecektir. Çadırlarda görev yapan kişilere imza karşılığında telefonlarınızı bırakıp numara almanız, şarj işleminiz bittiğinde ise numaranızı verip imza karşılığında telefonunuzu geri almanız yeterli olacaktır.

13. Kocadere’de konaklama, yeme ve içme gibi temel ihtiyaçlarımı nasıl karşılayacağım?

24 Nisan gecesi konaklamanızı 150 kişilik ısıtmalı çadırlarda size verilen mat ve battaniye ile gerçekleştireceksiniz. Yine aynı alanda kurulan yemek çadırlarında 24 Nisan günü öğle ve akşam yemeklerini sıcak olarak yiyebileceksiniz. Yemek menüsünde kavurma, pilav, çorba, tatlı ve içecek yer alacaktır.

14. Kocadere Kamp Alanında ne gibi etkinlikler yapılacak?

24 Nisan’da alana girişinizden itibaren fotoğraf çekme standı ve kına standından yararlanabileceksiniz. Akşam saat 19.00’den itibaren başlayan program kapsamında Kur’an-ı Kerim tilaveti, ilahi/ezgi dinletisi, mehteran ve tiyatro gösterisi, açık hava konferansı, şiir dinletisi ve çekiliş yapılacaktır. Çekiliş sonucu yaz ayında Balkanları ziyaret edecek olan “Genç Kâşifler Otobüsü” projesi için belirli sayıda katılımcı belirlenecektir.

25 Nisan’da yarma buğday çorbası içilerek, sabah namazının ardından Vefa Yürüyüşü başlatılacaktır.

15. Kocadere Kamp Alanı akşam etkinlikleri tamamlandıktan sonra ne yapacağım?

Kocadere Alanı akşam etkinlikleri tamamlandıktan sonra mat ve battaniyeleriniz ile konaklama çadırlarına çadırlarına gidilecek ve saat 05.00’a kadar istirahat edilecektir.

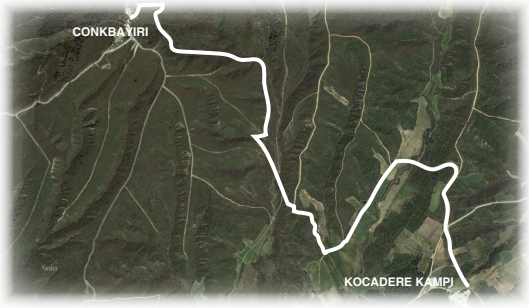
16. Sabah saat kaçta uyanacağım?

Program hazırlıklarının başlayacağı 05.00’de kalkılacaktır.

17. Sabah programında neler yapılacak?

Sabah namazı için yapılan hazırlığın ardından Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Akif Çağatay KILIÇ alana teşrif ederek gençlere yarma buğday çorbası ikram edecektir.

Tarihimizde; 57. Alay'ın sabah vaktinde yokluklar nedeniyle yarma buğday çorbası içerek düşmana karşı taarruza başlaması sebebiyle, Şehitlerin anısını yaşatmak adına sabah çorba ikramından sonra ayrıca kahvaltı verilmeyecektir.

18. 57. Alay Vefa Yürüyüşünde ne kadar yol yürüyeceğim?

4 kilometresi dik yokuş, 2.1 kilometresi patika olmak üzere toplamda 6.1 kilometre yol yürüyeceksiniz.

19. Yürüyüş esnasında su ve diğer temel ihtiyaçlarımı karşılayabilecek miyim?

Vefa Yürüyüşü esnasında alanın belirli noktalarına kadın-erkek lavaboları konulacak, içme suyu ihtiyacınızı karşılamak için belirlenen noktalarda içme suyu dağıtılacaktır.

20. Conkbayırı'ndaki askeri törene katılacak mıyım?

Vefa Yürüyüşü Conkbayırı'nda sona erecektir. Burada yapılacak törenin askeri ve

temsili bir tören olması, alanın yeteri kadar geniş olmaması ve esas programın Abide Şehitlik Alanında yapılacak olması sebebiyle Çanakkale ilinden gelen katılımcılar dışında Conkbayırı tören alanına katılımcı alınmayacaktır.

21. Yürüyüş sonrasında otobüsüne nasıl gideceğim?

Conkbayırına vardıktan sonra illerden geldiğiniz otobüsü beklemeden ilk gelen otobüse binilecek ve Abide Şehitliğindeki kapanış törenine katılacaksınız. Abide Kapanış töreninden sonra belirlenen park alanında ilinizden geldiğiniz otobüslere binerek şehitlik ziyaretlerine devam edeceksiniz.

22. 25 Nisan 2016'da öğle yemeği verilecek mi?

Gözlemevi'nde park eden aracınıza ulaştığınızda öğle yemeği olarak kumanyanızı alabileceksiniz.

Kumanyanın içerisinde 2'şer adet kaşarlı ekmek, meyve suyu ve su yer olacaktır.

23. Abide Şehitliği'nde yapılacak kapanış programına nasıl gidebileceğim?

Gözlemevi'nde yer alan otobüsünüze bindikten sonra otobüsünüzde yer alan diğer katılımcıların da gelmelerinin ardından Abide Şehitliği'nde yapılacak olan kapanış programına alan kılavuzları eşliğinde gidilecektir.

24. Abide Şehitliği'nde fotoğraf çekme imkânım olacak mı?

Kapanış töreninin ardından alanı gezmeniz ve fotoğraf çekmeniz için yeterli zaman olacaktır.

25. Abide Şehitliği'ndeki program sonrasında başka hangi şehitlikleri ziyaret edebileceğim?

Alan kılavuzunuz ile birlikte sürenin elverdiği ölçüde yarımadanın kuzey ve güney bölgelerinde yer alan şehitlikleri ziyaret edebileceksiniz.

26. Program ne zaman sona erecek ve kendi ilime ne zaman geri döneceğim?

Şehitlik ziyaretlerinin ardından otobüs sorumlunuzun koordinesiyle dönüş mesafeniz de göz önüne alınarak yola çıkacaksınız.

27. Önceden ayrılmam mümkün mü? Program akışına uymak zorunda mıyım?

Törenlerin yapılacağı alan sadece Bakanlığımıza tahsis edildiği ve giriş çıkışlar kontrol altında bulundurulduğu için acil bir durum olmadıkça program alanı dışına izinsiz çıkışlara müsaade edilmeyecektir.

28. Herhangi bir problemle karşılaşmam halinde ne yapmalıyım?

Otobüs yetkilisine ulaşmanız yeterli olacaktır. Acil durumlarda aramanız gereken numaralar bu kılavuzun sonunda yer almaktadır. Oluşabilecek sağlık sorunlarınızla ilgili; Kocadere Kamp Alanında sağlık çadırı, yürüyüş esnasında ambulanslar, Abide Şehitliği bölgesinde mobil acil servis ekibi yardımcı olacaktır.

29. Alanda görevliler olacak mı?

Alanda; size gerekli yönlendirmeyi yapacak ve program akışı hakkında bilgilendirilecek görevliler yer alacaktır. Program görevlilerini yeleklerinden ve yaka kartı renklerinden ayırt edebileceksiniz.

Programda yer alanların renk ayrımı şu şekilde belirlenmiştir:

Turuncu: Yürütme Kurulu; Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanlarından oluşmaktadır.

Mavi: Grup Başkanları; Daire Başkanları, Gençlik ve Spor Uzmanlarından oluşmaktadır.

Sarı: Ekip Başkanları; Gençlik ve Spor Uzman ve Uzman Yardımcıları, Şube Müdürleri ve diğer Bakanlık personelinden oluşmaktadır.

Kırmızı: Ekip Üyeleri; Gençlik Liderlerinden oluşmaktadır.

Yeşil: Otobüs Görevlileri; Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri personelinden oluşmaktadır.

Turkuaz: Katılımcılar

30. Yaka kartı takmak zorunda mıyım?

Programın yapılacağı alanlarda güvenliğin sağlanması, giriş-çıkışın kontrolü, yemek çadırından yararlanmanız amacıyla yaka kartı kontrolü yapılacaktır. Buna göre size verilen yaka kartını kaybetmemeniz ve etkinlikler boyunca takılı olması zorunludur.

Organizasyonla ilgili İletişim Numaraları

1. Kilye Koyu (Karşılama Alanı)
0553 854 05 06
0553 849 05 06
2. Kocadere Kamp Alanı (Program Alanı)
0553 831 05 06
3. Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi
0553 842 05 06

Acil Telefonlar

- Yangın: 110
Polis İmdat: 155
Acil Servis: 112
Jandarma İmdat: 156
Orman Yangını: 177
Sahil Güvenlik: 158
Alo Valilik: 179

Kaynakça

Kitapçığın hazırlanmasında aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır:

1. <http://catab.kulturturizm.gov.tr/TR,129567/canakkale-sehitlik-ve-anitlar-gezi-haritasi.html>
2. Emrullah Nutku, Çanakkale Şanlı Tarihine Bir Bakış, İstanbul, 1975.
3. <http://www.ataturk.net/imp/canakkale.html>
4. “Milli Savunma Bakanlığı Arşivi”
5. İsmail Çolak, Mahşerin İrfan Ordusu: Okuldan Çanakkale’ye, Nesil Yayınları, Mart, 2008.
6. Vefa Lisesi Yeşil-Beyaz Dergisi, Mayıs 2014, Yıl: 14, Sayı, 20
7. <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/prof-dr-ekrem-bugra-ekinci/587266.aspx>

57. ALAY ÇANAKKALE VEFA YÜRÜYÜŞÜ

Bilgilendirme
Kılavuzu

BİR ÖLÜP BİN
DİRİLİRİZ

#BirÖlupBinDiriliriz

@GSBgenclikproje

@GSBgenclikproje